

Doctrina - Podještědské gymnázium, s.r.o.

Oddíl E – učební osnovy
VIII.7.B

DOCTRINA
PODJEŠTĚDSKÉ GYMNÁZIUM

PSYCHOLOGIE

VIII.7.B – Psychologie

Charakteristika předmětu: PSYCHOLOGIE ve vyšším stupni osmiletého studia

---

Obsah předmětu

Předmět je součástí výchovně vzdělávacích oblastí Člověk a společnost a Člověk a zdraví RVP pro gymnázia. Student se učí podstatu lidské psychiky, je seznamován se základními pojmy z oblasti psychických jevů, procesů, vlastností a stavů. Je veden k poznání a pochopení teorie osobnosti jak z hlediska charakteristiky a typologie, tak z hlediska vývojového. Učí se zásadám duševní hygieny a zvládnání náročných životních situací. Nedílnou součástí je i pochopení společenské podstaty člověka, sociální struktury společnosti a sociálních procesů. Všemi tématy se prolíná průřezové téma Osobnostní a sociální výchova. Realizována jsou i průřezová témata Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
kvinta	X	X
sexta	X	X
septima	1	X
oktáva	(2)	X

Organizace výuky

Předmět je zařazen jako povinný v septimě s jednododinovou dotací, přitom 0,75 hodinové dotace je věnováno tématům z výchovně vzdělávací oblasti Člověk a společnost, 0,25 hodinové dotace tématům z výchovně vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. V oktávě je veden jako volitelný s dvouhodinovou dotací. Výuka probíhá klasickými metodami, realizuje se skupinová práce, jsou pořádány besedy a exkurze. Využívá se též vlastních zkušeností studentů a četby odborných časopisů a literatury.

Výchovné a vzdělávací strategie

Student si vytváří realistický pohled na skutečnost a orientuje se ve společenských jevech a procesech tvořících rámec každodenního života. Vědomě reflektuje vlastní jednání i jednání ostatních lidí, volí vhodný způsob jednání a chování v běžných situacích, je si vědom svých předností i nedostatků. Má pocit odpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena společenství, podílí se na rozvíjení zralých forem soužití s druhými lidmi.

VIII.7.B – Psychologie

Kompetence k učení

- rozvíjíme schopnost studentů organizovat si vlastní učení porovnáváním doporučených postupů s vlastními metodami
- výuku koncipujeme tak, aby studenti přijímali nové informace aktivně, v komparaci s příklady z běžného života i s informacemi v odborné literatuře
- vedeme studenty k tomu, aby své poznatkové i tvůrčí aktivity dokázali správně zorganizovat, časově rozvrhnout, aby si dokázali stanovit dílčí cíle i metody práce
- motivujeme studenty k sebekritickému hodnocení dosahování vytčených cílů posuzováním vlastního pokroku (při zpracovávání diskuzních příspěvků, práci se sekundárními prameny apod.)
- spojením teoretických a praktických poznatků rozvíjíme studentovu schopnost správně se orientovat ve společenských a sociálních jevech a procesech
- vedeme studenty k propojování nových vědomostí s již nabytými tvorbou vlastních závěrů a jejich využitím pro sebe samého v budoucnosti
- dbáme na využití různých strategií učení tak, aby si student uvědomoval jejich důležitost pro praxi a byl ochoten věnovat se dalšímu vzdělávání
- různorodými, aktuálními a komplexně hodnocenými činnostmi prohlubujeme studentův zájem o psychologii i pozitivní přístup k učení

Kompetence k řešení problémů

- rozvíjíme studentovu schopnost rozpoznat problém a objasnit jeho podstatu
- vedeme studenty k efektivním pracovním postupům vedoucím k vyřešení problému, učíme je problém segmentovat a analyzovat a volit efektivní způsob řešení
- vyžadujeme uplatnění základních myšlenkových operací, studenti kombinují logické, empirické i tvůrčí postupy, ověřují si výsledky své práce a porovnávají je se známými skutečnostmi, v nejrůznějších činnostech uplatňují svou fantazii a kreativitu
- učíme studenty získané informace hodnotit, srovnávat a třídít podle potřeby zadaného úkolu, vytvářet různé varianty řešení a vybírat z nich ta nejefektivnější, základem postupu zůstává společná diskuze nad každým krokem
- při společných i individuálních činnostech vedeme studenty k tomu, aby uměli vysvětlit a zhodnotit každý svůj názor a postoj, aby o něm uměli diskutovat a obhájit jej věcnou a správnou argumentací

Kompetence komunikativní

- při výuce využíváme všechny dostupné zdroje informací a vedeme studenty k tomu, aby s nimi uměli samostatně, efektivně a tvořivě pracovat
- v průběhu každé činnosti dbáme na jasné a srozumitelné vyjadřování studentů, usilujeme o to, aby studenti komentovali a vysvětlovali svá stanoviska, logicky řadili své myšlenky
- požadujeme, aby student tvořil svůj projev souvisle, kultivovaně, s využitím odpovídající odborné slovní zásoby, ve formě ústní i písemné
- diskuzí a polemikou motivujeme studenty k aktivnímu naslouchání druhým lidem
- skupinovou prací a tvůrčími či výzkumnými činnostmi vedeme studenty k praktickému využití komunikativních dovedností v osobním i profesním životě

VIII.7.B – Psychologie

- prostřednictvím analýzy, syntézy i komparace vyžadujeme od studentů pochopení sdělení různého typu v různých komunikačních situacích, správnou interpretaci i věcnou argumentaci

Kompetence sociální a personální

- vedeme studenty k tomu, aby dokázali přizpůsobit svou práci v předmětu svým schopnostem a možnostem, požadavkům zadání i očekávání pracovních partnerů, aby si utvářeli realistický pohled na skutečnost
- při společných i individuálních aktivitách rozvíjíme u studentů schopnost sebereflexe a autoevaluace, vedeme je k umění vyzdvihnout klady vlastní práce, odhalit chyby, odhadnout vlastní rezervy i cestu k jejich nápravě
- společnou prací podporujeme otevřený přístup studenta, který se nebojí požádat o pomoc a zároveň je sám ochoten pomoci, učíme ho toleranci, empatii, respektu vůči stanovisku druhého
- skupinovou prací učíme studenty kooperaci, rozvíjíme jejich schopnost rozdělit si úkoly i zhodnotit vlastní přínos společné práci
- konkrétními příklady podporujeme pozitivní vztah studentů k vlastnímu zdraví a jejich zdravý životní styl

Kompetence občanské

- aktualizací a konkretizací psychologických jevů a procesů rozvíjíme schopnost empatie studentů, dokazujeme jim, jak důležitý a v životě nezbytný je respekt k druhému, vstřícnost a otevřenost
- využitím aktuálních příkladů podporujeme toleranci studentů vůči jiným sociálním a etnickým skupinám a současně vedeme studenty k zaujímání odpovědných postojů k otázkám sociálním a kulturním
- vedeme studenty k poznávání morálního hodnotového systému společnosti a v souvislosti s tím formujeme etické vědomí a občanské postoje studentů
- prostřednictvím celé škály učíme studenta zodpovědně se rozhodovat v přítomnosti
- historickou komparací probíraných jevů a faktů prohlubujeme studentovo pochopení kulturního dědictví

Kompetence k podnikavosti

- usilujeme o to, aby si student z každé činnosti uměl vybrat jev, který jej osobnostně či profesně obohatí
  - podporujeme studenta ve schopnosti stanovit si cíl výuky, inspirujeme jej příklady z psychologických oborů k řešení aktuálních problémů
  - na základě konkrétních příkladů seznamujeme studenta s osobnostními principy a rysy podnikání
  - vedeme studenta k tomu, aby na základě zobecnění psychologických poznatků pochopil vliv profese, podnikání a intelektuální práce na rozvoj osobnosti člověka, v kladných i záporných projevech
-

VIII.7.B – Psychologie

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

S E P T I M A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Úvod do psychologie <ul style="list-style-type: none"> • předmět psychologie • obory psychologie • psychologické směry • metody psychologie 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student užívá správnou terminologii</i> ○ <i>orientuje se v základních oborech</i> ○ <i>charakterizuje jednotlivé směry</i> ○ <i>používá psychologické metody v praxi</i> 	Celoročně realizováno PT Osobnostní a sociální výchova
Učení <ul style="list-style-type: none"> • druhy učení • metody učení • výsledky učení 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost</i> ○ <i>uplatňuje zásady efektivního způsobu učení ve vlastním životě</i> 	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova
Psychologie v každodenním životě <ul style="list-style-type: none"> • stres • frustrace • duševní zdraví • duševní hygiena • duševní nemoci • skryté formy a stupně individuálního násilí 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student správně chápe význam jednotlivých pojmů</i> ○ <i>uplatňuje vhodné způsoby vyrovnávání se s frustrací a stresem</i> ○ <i>využívá svých poznatků při řešení vlastních stresových situací</i> ○ <i>rozpozná základní projevy duševní nemoci</i> ○ <i>odlišuje projevy šikany od jednorázového násilí a brutality</i> ○ <i>usiluje o pozitivní změny ve svém životě, pečuje o své zdraví a realizuje zdravý životní styl</i> ○ <i>je ohleduplný ke zdraví druhých, přispívá k jejich rozvoji</i> ○ <i>aktivně relaxuje, v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace</i> 	Vzdělávací oblast Člověk a zdraví, obor Výchova ke zdraví
Osobnost člověka <ul style="list-style-type: none"> • rysy osobnosti • schopnosti a dovednosti • temperament • charakter • vývoj a formování osobnosti v jednotlivých etapách lidského života 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování</i> ○ <i>využívá získané poznatky při sebe-poznání a poznávání druhých lidí</i> ○ <i>porovnává osobnost v jednotlivých etapách vývoje</i> ○ <i>vymezí, co každá etapa přináší do lidského života</i> ○ <i>je si vědom úkolů, které jsou v jednotlivých etapách před člověka postaveny</i> ○ <i>odmítá výzvy k sebepoškozování, je vůči nim odolný stejně jako vůči rizikovému životnímu stylu</i> ○ <i>má osvojeny modely správného chování a díky nim pružně řeší konkrétní situace vlastního nebo cizího ohrožení</i> ○ <i>zodpovědně přistupuje k sexuálním otázkám a sexuálnímu životu, uvědomuje si možné důsledky neuváženého jednání v této oblasti lidského života</i> 	Částečně realizováno učivo vzdělávací oblasti Člověk a zdraví Realizována PT Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova

VIII.7.B – Psychologie

<p>Podstata lidské psychiky</p> <ul style="list-style-type: none"> • psychické procesy • psychické stavy • psychické vlastnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost</i> ○ <i>uvádí příklady faktorů, které ovlivňují psychiku člověka</i> ○ <i>využívá teoretických poznatků ve svém vlastním životě</i> ○ <i>orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách</i> 	<p>Částečně realizováno učivo vzdělávací oblasti Člověk a zdraví</p> <p>Realizována PT Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova</p>
---	---	---

O K T Á V A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
<p>Socializace</p> <ul style="list-style-type: none"> • proces socializace • mezilidská komunikace • problémy v mezilidských vztazích 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace</i> ○ <i>dokáže předcházet konfliktům</i> ○ <i>rozpozná podstatu konfliktu</i> ○ <i>řeší realisticky konflikty ve vlastním životě</i> ○ <i>orientuje se v problematice reprodukčního zdraví a na základě toho buduje odpovědný přístup k vlastnímu budoucímu rodičovství</i> ○ <i>zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce</i> 	<p>Realizována PT Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova, Multikulturní výchova (mezilidské vztahy)</p> <p>Částečně realizováno učivo vzdělávací oblasti Člověk a zdraví</p>
<p>Společenská podstata člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> • proces socializace • chyby v procesu sociální percepce • sociální role • rituály 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student respektuje odlišnosti a rozdíly v projevech příslušníků různých sociálních skupin</i> ○ <i>je si vědom důsledků nesprávného sociálního poznávání</i> ○ <i>chápe význam rolového a rituálního chování</i> 	<p>Celoročně realizováno PT Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova</p> <p>Realizováno PT Multikulturní výchova (mezilidské vztahy a kulturní vazby)</p>
<p>Sociální struktura společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • sociální útvary • společenské instituce • sociální nerovnost • sociální mobilita • jedinec ve skupině • kultura • média 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student objasní podstatu chování člověka v různých sociálních útvarech</i> ○ <i>chápe význam sociální kontroly ve skupině</i> ○ <i>dokáže definovat rozličné druhy kultury</i> ○ <i>rozumí podstatě a rozdělení kultury</i> ○ <i>orientuje se v aktuálním dění své vlastní kultury</i> ○ <i>rozlišuje typy masmédií</i> ○ <i>využívá svých znalostí ve vlastní praxi při posuzování vlivů médií na jednotlivce</i> 	<p>Realizována PT Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova, Multikulturní výchova</p>
<p>Sociální procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> • práce • sociální deviace • sociální problémy 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti</i> ○ <i>posuzuje hodnoty, které umožňují mladé generaci vstup do samostatného života, partnerských vztahů a rodičovství, a usiluje o jejich naplnění</i> 	<p>Realizována PT Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova, Multikulturní výchova</p>